

ชื่อเรื่อง การค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์ อัตราการกินและการเลือกชนิดและสีของอาหารของ
นกกระตีดักขี้หมู (*Lonchura punctulata*)

ชื่อผู้เขียน นายสมศักดิ์ บัวเพื่อน

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการสอนชีววิทยา

คณะกรรมการสอบการค้นคว้าแบบอิสระเชิงวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. นริทธิ์	สีตะสุวรรณ	ประธานกรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อารยา	จาดิเสถียร	กรรมการ
อาจารย์ ดร. จิระประภา	รังสิยานนท์	กรรมการ

บทคัดย่อ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

จัด Cafeteria experiment ชนิดของอาหารจากแหล่งพื้นที่เกษตรกรรม และ
แหล่งธรรมชาติ แหล่งละ 3 ชนิด และอาหารย้อมสีแดง เขียว เหลือง และสีน้ำเงิน วางให้นัก
กระตีดักขี้หมู (*Lonchura punctulata*) เลือกกินเป็นจำนวน 50 ครั้ง (อาหารจากพื้นที่
เกษตรกรรม และอาหารย้อมสี) และ 60 ครั้ง (อาหารจากแหล่งธรรมชาติ) ในระหว่างเดือน
ธันวาคม 2534 - มกราคม 2536 ที่ภาควิชาชีววิทยา คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

พบว่า นกกระตีดขี่หมูเลือกกินชนิดอาหารจากแหล่งเกษตรกรรม (ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกเหนียว และข้าวฟ่างขาว) แหล่งธรรมชาติ (เมล็ดหญ้า Panicum maximum เมล็ดหญ้า Urochloa panicoides เมล็ดหญ้า Pennisetum pedicellatum) และอาหารสีต่างๆ (สีแดง สีเขียว สีเหลือง และสีน้ำเงิน) กินเป็นอันดับแรกได้ไม่แตกต่างกันทางสถิติ เมื่อเปรียบเทียบอาหารจากแหล่งเกษตรกรรมได้แก่ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวฟ่างขาว กับอาหารจากแหล่งธรรมชาติคือ เมล็ดหญ้า Panicum maximum พบว่า ข้าวเปลือกเจ้าและเมล็ดหญ้า Panicum maximum ถูกเลือกกินเป็นอันดับแรกแตกต่างไปจากข้าวฟ่างขาว ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแหล่งอาหารไม่มีผลต่อการเลือกกิน แต่ชนิดของอาหารจะเป็นตัวกำหนดการเลือกกินของนก พบว่า ปริมาณการบริโภคข้าวเปลือกเจ้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.174 กรัม/ตัว/วัน และนกแต่ละฝูงมีปริมาณการกินในรอบวันที่แตกต่างกันใช้เวลาในการบริโภคอาหารวันละ 1 ชั่วโมง 39 นาที ด้วยอัตราเร็วในการกินเท่ากับ 0.022 กรัม/นาที/ตัว

Research Title Feeding Rate and the Response to Type and Colour
of Food of Spotted Munia (Lonchura punctulata)

Author Mr. Somsak Buapuern

M.S. Teaching Biology

Examining Committee :

Assist Prof.Dr. Narit Sitasuwan **Chairman**

Assist Prof.Dr. Arayar Jatisatienr **Member**

Lecturer Dr. Jiraprapa Rungsiyanond **Member**

ABSTRACT

The purpose of this study was to measure the response of the Spotted Munia to seed selection (from cultivated areas or natural source), colour of food, feeding speed and rate of food intake per day. Cafeteria experiments using three kinds of grain from cultivated areas and natural sources, and colour of food were carried out. The experiments lasted for one year at the Department of Biology, Chiang Mai University. It was found that the kind of seeds from

cultivated areas (rice, waxy rice, sorghum) or natural sources (Panicum maximum, Urochloa panicoides, Pennisetum pedicellatum) and colour of food (red-food, green-food, yellow-food, and blue-food) did not significantly affect the food selection of the birds. Comparing the seed from cultivated areas, rice and sorghum with Panicum maximum (food from natural sources), the Panicum maximum was selected first more than sorghum, but not significantly differently from rice. This indicates that the food source has no effect on the decisions of birds, however first selection was involved with some kind of grain. Ripen rice was consumed at a rate of 2.174 grams per day. The feeding rate was 0.022 grams/min/bird. There were significant differences in feeding speed, and food intake with some types of grain. The ripen rice destruction rate in cultivated areas is low when compared with the productivity of a rai.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved